

verden tilgode, men der er dog ikke Tvivl om, at det ogsaa vilde være til overordentlig Gavn for det øvrige Land og for Samfundet i det Hele; det vilde saaledes være til Nytte for Skibsarten gennem den større Omsætning, der vilde blive paa Kjøbenhavn, det vilde være til Fordel for Industrien og Landbruget ved at skabe lettere Afsetning, nye Markeder, hurtigere og bedre Forbindelser osv. Det vilde kort sagt være en Foranstaltning, der maa antages at være i hele Landets Interesse, og som vistnok ikke i finansiell Henseende vil medføre nogen større Risiko for Staten. Jeg tror derfor ogsaa, at man trygt kan tage fat paa denne Sag, trygt kan engagere sig i disse Forretninger, og jeg tror, at man maa være den høitærede Minister Lof styldig for at have fremsat det foreliggende Lovforslag.

Hvad nu angaar Enkeltheberne, gaar Forslaget jo ud paa, at der skal anlægges et Frilager, og det angives, om ikke ligefrem, saa dog temmelig tydeligt derved, hvor dette Frilager skal ligge, nemlig syd for Løldbodpladsen, hvor nu det Glasfæstede Fideikommiss' Eiendomme ligge. Spørgsmaalet om Frihavnen er derimod holdt in suspensio, og der vil ikke komme udtrykkeligt Forslag om noget saadant Anlæg, før Havneplanen foreligger færdig. I den Henseende er jeg nu ikke ganske enig med Forslaget. Man kunde jo nemlig spørge: Naar der kommer en Frihavn, er det saa ogsaa nødvendigt at have et Frilager? thi det kunde jo være, at Frihavnen blev lagt paa et saadant Sted, at et Frilager var overflødig. I Virkeligheden er jo en Frihavn i den Forstand, hvori den synes at skulle tages her, slet ikke Andet end et udvidet Frilager, der ligger ved dybt Vand; medens Frilager er et Paghús, der betragtes som et Stykke Udland, saa er en Frihavn et Areal med dybt Vand, som ogsaa betragtes som Udland; altsaa, det Samme, som man har i et Frilager, har man i en Frihavn, og naar denne er hensigtsmæssig indrettet, har man det Samme i endnu større Omfang. Det kunde altsaa være, at naar man nu anlagde Frilageret og senere anlagde en Frihavn paa et hensigtsmæssigt Sted, at man da maatte sige, at det Frilager, man med stor Bekostning havde tilveiebragt, ikke længer var nødvendigt. Det er ganske vist, at saaledes som Forslaget her er fremsat, hvorefter Frilageret tænkes anlagt syd for Løldboden, og det antydes, at Frihavnen skal ligge et betydeligt Stykke nord for Løldboden ved Kalkbrænderiet, omtrent ud for Blindelinstitutet, kommer Frihavnen til at ligge noget fjernt fra Løldboden og fra Byen saaledes, at et Frilager der maatte ikke var saa hensigtsmæssig beliggende, men jeg ser heller ikke nogen Nødvendighed for at lægge Frihavnen saa langt ud, og heller ikke anser jeg det for ønskeligt. Uligesaa vist som det er af Vigtighed, at Frilageret ligger i Nærheden af Løldboden, er saa

centralbeliggende som muligt, ligesaa rigtigt forekommer det mig, at Frihavnen er saa nær beliggende ved Løldboden og saa centralbeliggende som muligt, og naar der nu findes Arealer, som ere hensigtsmæssige og godt beliggende, forekommer det mig, at man mulig ved at lægge Frihavnen paa et saadant bedre Sted kunde opnaa at undvære Frilageret. Jeg tænker paa de umiddelbart nord for Løldboden liggende Arealer. Der ligger der meget betydelige Arealer, som tilhøre Militæretaten, og som ikke have nogen produktiv Anvendelse, og udenfor dette Areal ligger der desuden et betydeligt Vandareal, som, saavidt mig bekjendt, ifølge en af de mange Havneplaner, som ere komne frem, er paataent at skulle opfyldes. Dette Areal vilde være meget stort, ialtfald kunne blive det. Hvor stor en Udvidelse den paatænkte Institution, Frihavnen, end mulig engang i Fremtiden kunde faae, vilde det dervedværende Areal være saa stort, at der altid vilde kunne blive tilstrækkelig Plads. Det ligger umiddelbart ved Løldboden, og der vilde man kunne skaffe tilstrækkelig dybt Vand og tilstrækkeligt Bolværk. Svis altsaa Frihavnen blev lagt der, ser jeg ikke rettere, end at saa blev det unødvendigt at lægge et kostbart Frilager umiddelbart syd for Løldboden. Jeg tror derfor, at Spørgsmaalet om Frilager ikke lader sig skille fra Spørgsmaalet om Frihavn, og at disse to Spørgsmaal i Forening ikke lade sig skille fra Spørgsmaalet om Havneplanen, det vil sige, om, hvorledes Havnen skal udvides. Ved at skille disse tre Spørgsmaal fra hinanden vil det One let foregribe det Andet. Ved at lægge Frilageret et Sted, hvor Frihavnen ikke kan ligge, vil man let foregribe Spørgsmaalet om Frihavnen, og atter ved at lægge Frihavnen fjernt, saa at Havneplanen maa rette sig efter den, vil man let foregribe og forstyrre den i og for sig bedste Ordning af Havneforholdene. Min Hensigt er derfor, at det Udvalg, som eventuelt nedsettes, vil tage alle tre Spørgsmaal under Behandling under Et: Frilager og Frihavn og bringe dem i Forbindelse med Spørgsmaalet om Havnens Udvidelse. Derved behøver der ikke at ske nogen Udskydelse af det vigtige Frilager-spørgsmaal, thi det, som behøves, er jo ikke, at Frihavnen skal anlægges strax, men kun, at der er en samlet Plan for disse tre vigtige Foranstaltninger, og at det er paa Grundlag af en saadan, at Frilageret bliver anlagt.

Svid: Jeg skal i Meget slutte mig til, hvad der blev udtalt af den ærede første Læser (Holstein). Efter den Tid, den høitærede Minister har haft til Overveelse af denne Sag, og den Maade, hvorpaa han nu har søgt at løse Opgaven, tror jeg ganske sikkert ikke, at han har været overmaade heldig. Det lille Udbytte, der foreligger her i Lovforslaget, vilde jo kræve ikke saa Millioner efter den Maade, Ministeren har antydet at ville løse Opgaven paa ved Indkjøb af saa be-